

הלכות יום טוב סימן תקינ

ותבשיל, ואם יש ששים כנגדו (ז) הכל (ח) חוץ מן (ט) הביצה, אבל אם לפני בו התבשיל ופיוצא בזה, (ט) מידי (י) [1] דלחזותא וטעמא עכיד (י) לא בטיל: ד' ומתיר (יא) לקפות עליה כלי כרי שלא תשבר, והכלבד שלא (ז) יגע בה (יב) תכלי: ה' טאם נולדה ביום-טוב ראשון, (יג) מתרת ביום-טוב שני בשני ימים טובים של גלויות, אבל בשני ימים טובים (יד) של (ט) ראש-השנה וכן בשבת ביום-טוב (טו) הסמוכים זה לזה, נולדה בזה (טז) אסורה בזה: הגה ואם יום-טוב (יז) ביום ראשון-שני נולדה בשבת שלפניהם, (יח) מתיר ביום שני (יט) של גלויות (מהרי"ל): ו' ביצה שפוצעה רבה מערב-יום-טוב וחוץ נולדה ביום-טוב, (כ) מתרת. כ' למיכף אפלו בדיק בקנה של תרנגולת ערב-יום-טוב סמוך לחשכה ולא מצא בה ביצה (כא) ולמתיר (ט) השפים ומצא בה ביצה, מתרת, שתרגלת (כב) אינה יולדת בלילה ואנו תולין שמא תמול יצא

פאר היטב

(ד) מתיר דמיין בשני ימינו כטיל בדשילימ אפלו נהנהב ונטרקה עם הסכסיל: (ס) הביצה, משמע שהביצה צדון שלמה, ואפלו הכי דוקא קשנתבשלה עם בשר שרי אבל עם ביצים אסורים כל הביצים משום דטין פמינו הוא, אבל (ל) דעת המ"א מידי סימן קב דטעמו כטיל אפלו בדשילימ, ע"ש: (1) דלחזותא. משמע דאם אינו נכר במראה אלא בפעם, בטיל אפסיי שפא לתמן הגדרה, גמון מים ומלח בעשה בטל, מ"א. אם אינה קלושה הביצה והבשלה עם אחרות, אפלו ס' א"ע. דמ"א דביצי בעלמא הוא, גליו ות"ח, מ"א, ע"ש: (2) יגע. דשפא יגעע איתה: (3) ר"ח, ובספק אם נולד ביום ראשון מתיר אף ביום שני של ר"ח: ואם קל ר"ח ביום ה' ונולדה ביום ה' אסור בשבת, וק"ח ושל: (4) השכים. קדם

היה במזיד לא היה מהני לה הבטול אף והוא אסור דרפנו, פמבאר ביוה"דעה סימן צט סעיף ו': (1) הכל מתיר. בין שהיתה הביצה שלמה (2) וקלושה נדאם לא היתה קלושה היה מתיר אפלו ברליכא ששים כנגדה, בין שנתבשל עם בשר ותבשיל ובין שנתבשל עם ביצים אחרות, ולא יהיבא טעמא פשהיא בקלפתה, פמבאר ביוה"ד דעה סימן פ"ח ובין שנתפרה ונתערבה עם התבשיל, (6) דוקא דנקמא לן דבקר שלש לו מחירין לא בטיל הוא דוקא כשהוא מין במינו, אבל לא זה שהוא מין בשאינו מינו: (ח) חוץ מן הביצה. משמע (9) שהביצה צדון שלמה, ואפלו הכי דוקא קשנתבשלה עם בשר שרי, אבל עם ביצים אחרים, אף שהוא מכיר אותה ביצה, מכל מקום אסורים (יג) כל הביצים, דמין במינו הוא ולא בטיל בדבר שלש לו מחירין, אבל דעת המ"א ביוה"דעה סימן קב סעיף ד פהג"ה, דכיון שהוא רק טעמו בלבד ולא ממשו של אסור, בטיל אפלו בדבר שלש לו מחירין, (יד) ובמקום מניעת שמחת יום-טוב יש לסמוך על זה: (ט) מידי דלחזותא וטעמא וכו'. המגן אברהם מפרש דביצין דוקא פרוזה, חזותא וטעמא, אבל בש"ך ביוה"ד דעה סימן קב סעיף-קטן הרי וכן בבאור הגר"א שם מפרשים דהכונה לחזותא או לטעמא: (י) לא בטיל. דנתשב על-ידיה קמין במינו: ולא בטיל בדבר שלש לו מחירין: ד' (יא) לקפות עליה וכו'. אבל אסור לתן פתחיה כלי [בעת שהתנגלת מטילתה] שתפל בו, דהרי היא מקצת, ונקמא מבטל על-ידיה הכלי מהיכנסו [לעיל בסימן שי סעיף ו': (יב) הפלי. דקצוי להתנוגע הביצה על-

משנה ברה"ק

ידי נגיעה פל-שהיא מפני שהיא עגולה: (11) ה' מתרת ביום-טוב שני. הינו כליל יום-טוב שני, שהרי ממה נפשך אחר מהם הוא חל: (12) (יד) של ראש-השנה. מפני ששני הימים הם קדושים ובימים אחר ארץ הן חשוכים: (14) ובספק אם נולדה ביום-טוב ראשון, מתיר אף ביום-טוב שני של ראש-השנה, פן פתח הפנסת הגדולה, והעלת-שבת מהמיר: (טו) הסמוכים זה לזה. בין שהוא יום-טוב אחר שבת או שבת (טו) אחר יום-טוב: (טז) אסורה בזה. עד הערב, שעל-ידי לדה זו נעשית הביצה מוכנת לאכילה: (טז) ואם נתידה, נמצא שאחד הכין לחברו, ואנן קמא לן דאין שבת מכין ליום-טוב ואין יום-טוב מכין לשבת: (יז) ביום ראשון-שני. לאפוקי אם יום-טוב היה ביום שבת-קדוש וביום ראשון, אסור (יז) ביום ראשון אף שהוא יום שני של יום-טוב, דשפא היום קדוש: (יח) מתיר ביום שני. דממה נפשך, אם היום ראשון היה קדוש, היום הל, ואם היום קדוש, אהמול קשנולדה היה חל: (18) (יט) של גלויות. ולאפוקי של ראש-השנה דשניהם הם ביום אחר ארץ, אף ביום שני אסור, והוא הדין אם חל ראש-השנה ביום חמישי-ששי ונולדה ביום חמישי, אסור מהאי טעמא (י"א) אף בשבת: ו' (כ) מתרת. דכיון שצנתה רבה הרי היא כילודה: (כא) ולמתיר השכים. הינו (ט) קדם עלות השחר, דאם לאתר-בה, תלינן שהיום לדה, היצתה רבה וחוץ לא שכיח: (כב) אינה יולדת בלילה. דכל שתשמישו ביום, נולד רק ביום, ותרנגול שתשמישו ביום הוא. (כ) ואף דאם התנגלת מתעסקת מן הקרקע הוגבל לילד לפעמים אף

שער הצינ

(1) הגר"א וטאמר מדכי. עין שם דפ"ק לביצת הרק"א שם ביוה"דעה סימן פ"ח סעיף ו' בהג"ה. טכא יש להקל [ואליה רבה: (2) פוסקים: (3) מגד אברהם: (4) אפלו קשה צדון בקלפתו, פמבאר ביוה"דעה סימן פ"ח סעיף ו' בהג"ה ומהמירין [אף בפליטה], וכן הפירוש תושב מפנים גמ"ן להקמיר, ובג"ה מציין הגר"א שם טעם הוא מסכים להש"ך, וכן הסמ"ט וטעם בסימן זה מסכים להש"ך. מכל עולם במקום מניעת שמחת יום-טוב יש לסמוך על הכרעת המנחת-יעקב להקל בפליטה [ולא בנמוח], וכן מהש"ז שם משיע דסובר בהר"א. טוב מצאתי בחכמת-אדם ככל נג שיעור גמ"ן להקל במקום צדון גדול, וכן הגר"ז מצדו גמ"ן להלכה פמנחת-יעקב הפ"ל, וכן פתחיה-שופר שם ביוה"דעה פ"ח ב"שם תשובת פני-אריה להקל, עין שם, ובפרט במקום מניעת שמחת יום-טוב בודאי אין להחמיר: (5) פוסקים: (6) עין פמגן אברהם שהפסיק דאף לטעם זה של הבנת לדה אינה אסורה אלא מדברי סופרים, והפליא על הים של שלמה, עין שם, והביא ראיה מדברי הרמב"ן במלחמות וכן החנוך. עין שם, וגם בחודשי תרשיביא מצאתי שדעתו דאינה אסורה אלא מדברי סופרים. וטל מקום לעניות דעתו עדין אין מדבר ברור, דלפי מה שכתב הרב-נוטאל באות ז בפרק א דביצה דעת הר"א ש' הוא מדאורקתא משום שהנה לדה, וגם בארצי משמע דאם נאמר דלדה חשיבא כהנה הוא מקראותא: (16) וכן טעם לכאורה פשטית הספקא דערוהין ל"ח צמוד ב, עין שם, אחר-כך טעמא כמאמר-טרידי שהארץ ענין זה וכתב דגם דעת רבנו יחיאל דהוא דאורקתא, וצריך עיון: (7) פוסקים. ונראה לי דאף רבנו יצחק מודה בזה, ומה שכתב: וכן ביום ב' אם הוא יום-טוב, רצה לומר, אם השפעת הנה גמ"ן ליום-טוב, ונקמא היום ב' של יום-טוב קל ביום א', עין שם ברכות יצחק ומכין שדור פנתי, ובהו יספר תמימת הבית-הסוף: (8) היינו לגמעה תיר, ואף לטעלה אסור [אחרתים]: (9) ע"ג אברהם ור"א: (10) פמ"א:

הלכות יום טוב סימן תקיג

רבה והזר; והוא שיש תרנגול זכר תוף ששים (י) בתים ואינו מפסיק נהר שאין בו גשר, שאם לא יבין (כג) אפשר שתלד בלילה ואסור; (כד) אבל אם (יא) לא פדק מערביו-טוב, אפילו ליכא זכר בהדה שריא, שאנו תולים שמא תמול גולדה, (כה) מובלא זכר רבן יולדות ביום. לפיכך מותר לקח ביצים מן האיגוד יהודי בלילה ראשון של יום טוב, דתלינן שמעריביו-טוב נולדו, (כו) וכן בלילה שני של שני ימים טובים של גלויות, אבל לא בלילה שני (כז) של ראשי השנה ולא בלילה יום טוב שאחר השבת: הגה ואינו יהודי המביא ביצים ביום טוב ראשון (יז) (כח) ומסיח לפי תמו שנוולדו מאתמול, (כט) מותר (ג) לסמוך עליו (מדעי רש ביצה); ודוקא ביום טוב שחל באמצע השבוע, אבל ביום טוב שחל באחד בשבת, שאז יש לחוש (ל) שפא נולדה בשבת ואסור מדאורייתא ביום טוב, (יד) אין איגוד יהודי מסיח לפי תמו נאמן; ודוקא ביום טוב ראשון, אבל (לב) ביום טוב שני אפילו ראשי השנה נאמן, דאינו אלא דרבנן (תהי"ד סימן עט): ד השוחט תרנגולת ומצא בה (לג) ביצים גמורות, (לד) מותרות, ונאפלו ביום טוב (לה) שלאחר השבת: ה אפרוח שנוולד ביום טוב, (לו) אסור.

ל שם בשפא מ דפיש גשמי ותקפות תרין טב ג טריש ותדורי ותרי טב ט טו ושאר פסקי רשאר פסקי ע ברתא שבי ב פ האיש תרין טב ושני נראה דדברי תרין, ותיב תפודי בפרק א מהלכות יום טוב בשם הגהות שם ע שם במרא ד וכתב טו בשם הגהות, תרין ב וקמי' בפרק ב וקמי' פסקים

באר היטב

להתירו, מרדכי. ואם הביצים של ישראל והאיגודי מסלית שפולדו מאתמול ולדע שנוולד אסור לישראל, עין בידי סימן טו ס"י דהפרישה ופ"ח אוסרים ושי"ף ושי"ז סמירין, ע"ש: (ג) לסמוך, וה"ה בכל מלי ודבנן, וכן ב"ד סימן קכב: (ד) אין. ושי"ז בשם רש"ל מקל גם כנה, ע"ש. וכן מן דאברהם:

עלות השחר, ר"ן: (י) בתים, דאו משמשת עמו ולא ספקא טארבא: (יא) לא, פודש, והשבים בשחרית ומצא, אבל לא בוק בשחרית אלא ביום מצא, אסור טסקט ששא נצא טיב, דטסקט בדשיל"ט אסור בקסק השנה: (יט) ומסלית, ואם ידע האיגוד יהודי נולד אסור לישראל אינו נאמן, דמתכת להשבים מקחו

משנה ברורה

עליו כיון שמסיח לפי תמו: (כט) מותר לסמוך עליו. כיון שהוא מוקטא דרבנן, (טו) וגם לא אחזיק אסורא: (ל) שפא נולדה בשבת, ודעת הגאון אברהם, דאפילו נולדה בשבת ליכא אסור דאורייתא (כו) לאכלה, אלא עקר החשש שפא נולדה היום, ואם-כן נמנה מאתמול במצויה, דכל ביצה דמתלדא האידנא, מאתמול נמנה לה, ונמצא דשבת הכין ליום טוב ואסור מן התורה. ולפי זה אם הביאה ביום ראשון קדם עמוד השחר דליכא למחש שפא נולד בלילה, ועפ"י מסיח לפי תמו נולד מערב שבת, שרי, דאף אם חמצי ליכא שנוולדה בשבת אין אסורה אלא מדרבנן, ובדרבנן מסיח לפי תמו נאמן: (לא) אין צפויים מסיח לפי תמו נאמן²⁵⁸, ובמדינתנו ששיכחי (כט) הרבה ביצים ומביאים הרבה בבת אחת, (כט) ודאי רב מהביצים שמביאים למכור הם מהגולדים מכבר, ועל-כן נאמן הנכרי (ל) כשפסיח לפי תמו ואומר שנוולדו קדם שבת, וכל זה כשפסיח העכו"ם הביצים לבית ישראל, ואם הלך הישראל לבית העכו"ם לקח ביצים, (לז) עין בר"ן ובמחצית השקל כמה שהביא בשם הש"ס בקצת²⁵⁹: (לב) ביום טוב שני אפילו ראשי השנה, ויצה לומר שחל ראשי השנה ביום השבת, ואסור ראשון והביא העכו"ם ביום ראשון, נאמן במסיח לפי תמו, דגם הוא אינו אלא מדרבנן, (לג) דאנן בקיאי בקביעה דתחא ונתערב הוא יום הראשון, ובדרבנן נאמן העכו"ם במסיח לפי תמו: ז (לג) ביצים גמורות, הנו (לג) אפילו בקלפתן: (לד) מותרות, דכל זמן שלא נולדה חשבינן זה כגופה: (לה) שלאחר השבת, ולא אמרנן שפא אם לא היה שוחטה היה נולדיו היום, ונמצא שפך נגמרו מאתמול בשבת והיו הנכה משבת ליום טוב, דאף אם נגמרה בשבת אינה חשיבא הנכה אלא אם-כן נולדה על-ידי גמור זה, אבל כל זמן שלא נולדה אין גמור זה נקרא הנכה, (לז) ששעטה מעשח יותר בשנוולדה²⁶⁰: ח (לו) אסור, באכילה ובטלטול עד הערב, (לז) מפני שהוא מקצה, (טו) ואף המתירין מקצה ביום טוב מודים במקצה כנה, שעד שצא

בלילה, לא תלינן כנה, דכיון דאיכא זכר אפילו בבית אחר רחוק ממנה [הנינו עד ששים בתים] ושומעת קול קריאתו, אינה רוצה להתחמם מן התקוע ונגזקת להתרנגול, ומה שכתב שאין בו גשר, שאם יש בו גשר תעבר על הגשר: (כג) אפשר שתלד בלילה, ואף על-פי שרבן אפילו מתחממות מן התקוע אין יולדות בלילה, כאן אולינן בחר הפעוט, (כח) כיון שפדק אתמול ולא היה שם ביצה והיום השבים קדם עמוד השחר ומצא; ולא תלינן היצתה רבה מאתמול ותרנה, דהה הוי מעוטא דמעוטא, וניחא לן ספי למתלי דילדה בלילה: (כד) אבל אם לא בוק וכו', פודש, והשכים קדם עמוד השחר ומצא, אבל אם לאחר עמוד השחר מצא, אסור מספק, (כז) ואף שהוא טסקט דרבנן, בדרך שיש לו מתירין מהמירין אפילו בספקא, וכו': (כה) ובלא זכר רבן וכו', ווצה לומר, אפילו בלא זכר, על-כ"ל פנים רבן יולדות ביום ולא הוי טסקט השקיליטו: (כו) וכן בלילה שני וכו', דאפילו אם נאמר שנוולדה ביום טוב ראשון, הרי נולדה בזה מותרת כנה, וכו' וכו' ה, אבל אם הביא ביום, אפילו ביום טוב שני של גלויות, אסורה, דשפא היום נולדה: (כז) של ראשי השנה ביום, שאחר השבת, דאפילו אם נאמר שנוולדה ביום ראשון של ראשי השנה או בשבת, הרי גס-כן אסורה, וכיון דקשיף ה, (נג) ואפילו אם חל יום טוב שני אחר השבת; ומרי שאין העכו"ם מספר כלל אימתי נולדה, או שמספר שנוולדה קדם ואינו לפי תמו, כגון לאחר ששאלו ישראל אימתי נולדה, משיבו שקדם ראשי השנה או קדם שבת: (כח) ומסיח לפי תמו וכו', ומרי (כז) דלא ידע הנכרי דביצה שנוולדה היום אסורה לישראל, דאם ידע, אף שהוא מסיח לפי תמו אינו נאמן, דמתבון להשביח מקחו²⁶¹ שיקחו ממנו כיון שהביצים הם שלו, אבל אם הביצים הם של ישראל והעכו"ם מסיח לפי תמו שנוולדו מערב יום טוב, אף-על-פי שהוא ידע שביצה שנוולדה היום אסורה לישראל, מקל מקום כיון שלהגוי עצמו אין מגיע שום הוצלה משה שמשקור לומר שנוולד מקדם, (ככ) מותר לסמוך

שער הציון

(כח) פסקים: (כז) אחרונים: (כט) עלה שפח ופשיט: (כד) מן דאברהם בשם מרדכי: (כה) רב אחרונים נחשיף והשי"ף והפרי תדע וכן הדין תרין, דלא כפ"ח ופרישה: (כו) עין סימן קלו עיף קטן יט פ"ה פ"ה שם²⁶², ודעה בבאר הגולה סימן קכב פ"ח דהיא דיעות חלוקות בפוסקים²⁶³, ועין פאלה רבה שבת דמפל מקום יש לקל בעניני טעם שמגרע בחו כמה שאמר שנוולדו מאתמול, וגם רוב ביצים של הפוקרים הם מה שנוולדו מאתמול: (כז) ווצה לוטר, ובדרבנן הלא מסיח לפי תמו נאמן, ועין לעיל בשערי הציון אות טו דאין זה פרוז: (כט) מן דאברהם, וגם השי"ז חספים לקלל המתירין בנה: (לט) ווצה לומר, והפעוט הם בטלים ברוב, ואפילו לזקח הרבה ביצים שרי, דמן התורה חד בתרי בטל, ואפשר דבנה יש להחמיר לאכל כל אחד בפני עצמו, עין עלת שבת פורי מגדים: (ל) עין שולחן ערוך הגור' דבלא לפי תמו אין לקלל: (לז) ולעניות דעת, דבמדינתנו שמצוי הרבה ביצים בבת אחת, גם תרין והנשביא מודים לקלל, דהמעוט שנוולדו היום בטלים ברוב: (לג) ובקנן זה לא אמרנו דשני תמים חשובין כיום אסור, ועין טעם בתרומות הלשן סימן עט²⁶⁴: (לג) אחרונים: (לז) מן דאברהם בשם הרמב"ן, ועל טעם הראשון של הרא"ש הקשה הר"מ מנדים²⁶⁵, הרי דוספנא מארשא שבלאי הכי אינה ראויה לגדל אפרוח, גס-כן דינא הוא דשבת אחר יום טוב אסור מן התורה, עין שם: (לז) נקרא: (לי) תוספות פתרון השני, וכן פ"ח רש"ל:

הַלְבוּת יוֹם טוֹב סִימָן תְּקוּנָה

ביאורים ומוספים

שהוכנו ליום טוב שלאחריה, כתב לקמן (סי' תקטו ס"ק לב) שאין הנכרי נאמן לומר שנתלשו בחול אף כשהוא מסיח לפי תומו.

24) שם (ס"ק יג) כתב, שהר"ן כתב שכשהולך לבית הנכרי אין הביצים שוקנה נדונות כפרשו מהרוב אלא כנלקחו מקבוע, וכל קבוע במחצה על מחצה, ואסורות, והשיטה מקובצת כתב בשם הריטב"א שאף על פי כן מותר בענינו לקחת מביתו, מפני שלא הוחזק שיש בביתו ביצים שנולדו היום.

[שעה"צ ס"ק לב]

ויצ"ן הטעם כהרומת"הדשן סימן עט²⁶.

25) שם כתב, שרק כשהגדון הוא בהלכות יום טוב, יש להחמיר לדון את יום טוב שני כיום טוב ראשון, מה שאין כן כגון שהגדון אינו אלא בהלכות נאמנות של נכרי המסיח לפי תומו, ובדרבנן הרי הוא נאמן.

[משנ"ב ס"ק לה]

ש"טעמא קושטא יתיר קשול"ה²⁶.

26) ולענין פחילות [או עצים] שדלקו ביום טוב ראשון וככו, ועל ידי כך נעשו נוחות יותר להדלקה ביום טוב שני, כתב לעיל (סי' תקא ס"ק לד) שנחלקו הפוסקים אם מותר להדליק ביום טוב שני, שיש שהתירו מפני שהן כבר היו בעולם לפני יום טוב ראשון ורק השתבחו בו, ואינן כביצה שנולדה ביום טוב, אלא שלכתחילה טוב להחמיר ולהכין מערב יום טוב פחילות חדשות עבור יום טוב שני, ובביה"ל לקמן (סי' תקכו ס"א ד"ה ועל ידי) כתב שנחלקו הראשונים בסברא זו לענין אפיה ובישול, ולדעת הרצב"א והמאירי אין בהם איסור משום הכנה, כיון שהכל היה בעולם מערב יום טוב, ורק היה מחוסר תיקון.

וכן לגבי אתרוג בחוץ לארץ בשמחת תורה [תשיעי של חג] שחל ביום ראשון, כתב השו"ע לקמן (סי' תרסה ס"א) שיש מחלוקת אם דינו במוקצה למצותו מחמת שהיה מוקצה ביום השמיני או לא, ובטעם המתירים כתב השעה"צ שם (ס"ק ב) שרק בביצה נחשב הרבר כהכנה, שהרי לא היתה בעולם מערב יום טוב ונעשה בה מעשה בכך שנולדה ביום טוב, מה שאין כן באתרוג שלא הוכן בידי אדם או בידי שמים, אלא הדבר בא ממילא על ידי הזמן, אין הדבר נחשב כהכנה, ולמעשה, כתב המשנ"ב שם (ס"ק ו) שיש להקל בשעת הצורך.

[שעה"צ ס"ק לד]

ועל טעם הראשון של הרא"ש הקשה הפרי"מגדים²⁷.

27) הטעם הראשון שנזכר במג"א (ס"ק יד) בשם הרא"ש הוא שהביצה משתבחת רק על ידי הלידה, מפני שעל ידי זה היא ראויה אחר כך לגדל אפרוח, ועל זה הקשה הפמ"ג קושייתו. אמנם, לעיל (סי' תצח ס"ק לב) העתיק טעם זה של הרא"ש.

[משנ"ב ס"ק כה]

על-פל'פנים רבן יולדות ביום ולא הני ספק השקולט¹⁹.

19) ואף שהוא דבר שיש לו מתירין, ואין הולכים בו אחר הרוב, כתב הר"ן (ביצה ג, ב מופי הרי"ף ד"ה ודוקא) שרק במקום שאיתחזק איסורא, דהיינו שידוע שיש מיעוט איסור, אין הולכים אחר הרוב בידבר שיש לו מתירין, שאין הרוב מבטל את המיעוט, אך כשאין דאות שיש איסור, כגון כאן שיתכן שהביצה נולדה לפני יום טוב, אין דנים על צד המיעוט אף שהוא דבר שיש לו מתירין, אלא הולכים אחר הרוב, וכן צידד הר"ן במקום אחר (שם טו, א ד"ה ת"ר) אך לא החליט את הדבר, וכן בהגהות רעק"א (על מג"א ס"ק יג) העיר מדברי הר"ן הללו על רב"י המג"א שכתב בשם המהרש"ל שאין הולכים אחר הרוב בידבר שיש לו מתירין.

והוסיף השו"ע הרב (קו"א ס"ק ה) שמדברי הרמ"א (י"ד סי' רצג ס"ג) בשם כמה ראשונים מוכח שהולכים אחר הרוב בידבר שיש לו מתירין [שלא כמהרש"ל] מכך שהקלו לגבי חדש, הנחשב כדבר שיש לו מתירין. [וראה ש"ך (י"ד סי' קי ס"ק נז), פמ"ג (פתיחה להל' יום טוב ח"ב פ"א אות כח) ומשנ"ב לעיל (סי' תפט ס"ק מה), ופתיחי תשובה (י"ד סי' קב ס"ק א)].

[משנ"ב ס"ק כח]

דאם יצ"ע, אף שהוא מסיים לפי תמו' אינו נאמן, דמחפזן להשפית מקהו²⁰.

20) שאף שהוא מסיח לפי תומו, ואם כן לכאורה אינו מתכוין להשביח מקחו, כתב השו"ע הרב (סי' יז) שאין סומכים עליו, שיתכן שהוא מערים כדי שיקנו מנונו.

[שעה"צ ס"ק ס]

צ"ן סימן קלו סעיף קטן יט כש"ף שם²¹. והנה בבא"ר ה"ק"א סימן קכב כ"טב דהוא דעות הלוקות בפוסקים²².

21) שם כתב, שנכרי נאמן כשהוא מסיח לפי תומו בענין דרבנן באופן שלא איתחזק איסורא, ומטעם זה נאמן הוא כאן לגבי הביצים.

22) שם (ס"ק לב-לג) כתב, שמחלוקת הפוסקים היא אם הכלל שמסיח לפי תומו נאמן בענין דרבנן נאמר גם לגבי נכרי או לא.

[משנ"ב ס"ק לא]

אין עבדים מסיח לפי תמו' נאמן²³ וכר', צ"ן בר"ן והבמחצית השקל ק"מ שהביא בשם השיטה קרבנות²⁴.

23) וכן לענין פירות שאינם נאכלים חיים בלא בישול שהובאו על ידי נכרי ביום טוב שאחר השבת, שלדעת כמה פוסקים יש בהם איסור דאורייתא, משום שאינם ראויים לאכילה בשבת וניכר

המשך מעמוד קודם

16) וכן נקט הרמ"א להלן (סי' ש) שהכנה זו אסורה מדאורייתא.

[משנ"ב ס"ק יז]

דשקמא היום קדש¹⁷.

17) ובשעה"צ לעיל (סי' תצו ס"ק יח) ביאר הטעם, ששבת ויום טוב קדושה אחת הם, ונולדה בוזה אסורה בוזה.

[משנ"ב ס"ק יח]

אָתמול קְשׁוּלָה הָיָה חל¹⁸.

18) המילה 'בשנולדה' היא לכאורה טעות סופר, שהרי הביצה לא נולדה אתמול אלא שלשום, דהיינו בשבת (הגרש"ב וולדנברג).

[שעה"צ ס"ק טז]

הַלְלוּ תְּשִׁיבָה בְּכֵן הוּא מְפֹאָרְתָא¹⁶.

